

185. Brandgrop med en fet, plastisk massa af *aska* och *brända ben*, i hvilken låg en del af en *järnmål* — 60 cm. djupt. Järnmålsfragmentet är fint och smalt, af 5,45 cm. längd. Att grafven befann sig så djupt, berodde på, att mycket jord blifvit påkörd i närheten af staketet, där den låg.

186. På — 64 cm. djup låg med hufvudet i väster ett mycket förmultnadt *barnskelett*. Invid detsamma hittades några med små intryckta cirklar ornerade *krukskärffvor* samt *hartstättning*.

De här funna krukskärffvorna äro de första och hittills enda ornerade, som anträffats å Alvastragraffältet. Då de anträffats jämte skelett, torde de härröra från tiden efter Kr. f.

187 och 188 innehöllo hvar sin *lerurna* på ett djup af resp. — 56 och — 59 cm., båda utan beninnehall.

189. I riktningen norr — söder låg en sättning af ett dubbelt lager stenar, 2,90 m. långt och 1,30 m. bredt. Den högsta stenen befann sig — 14 cm. under jordytan, den lägsta — 50 cm., sydändan — 27, nordändan — 20 cm. Under sättningen låg på rygg ett *skelett* med hufvudet mot norr och med armarna utefter sidorna. Dess längd var 170 cm., bredden öfver axlarna 47 cm. Skallen låg — 122 cm., rygg-raden — 125 cm., fötterna — 129 cm. Vid högra armbågen fanns något *hartstättning* till ett träkärl. Täckstenarna hade delvis krossat skelettet.

192. Under en af 8 stora stenar bestående sättning, lagd i norr — söder på ett djup, växlande mellan — 65 och — 102 cm., anträffades ett *skelett* med hufvudet liggande i norr. Vid höfterna låg en i två delar bruten *järnskära*, i hvars skaftdel sutto 2 järnnitar. Bredvid skäran hittades stycken af en *järnmål*.

En annan *järnskära* med tvänne nitar i skafttenen anträffades i nordvästra kanten af stensättningen 189.

De här omnämnda grafvarne tillhöra samma tid som de under de föregående åren undersökta, väsentligen de två århundradena strax efter Kr. f. samt en kort tid förut. Under år 1905 ha inga gräfningar företagits vid Alvastra, men då ett stort antal grafvar ännu förekomma i åsens södra del, torde undersökningen åter vid tillfälle komma att upptagas. En sammanfattning med åtskilliga bilder af de å

Alvastragraffältet gjorda fynden är offentliggjord af prof. Montelius i hans afhandling om "*Östergötland under hednatiden*" i Sv. Fornminnesföreningens tidskrift, band XII 1905, sid. 268 och följande.

T. J. Arne.

acc no 33

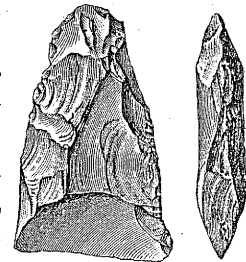
Ett fynd från den äldre stenåldern i Östergötland.

(Aftryck ur Ymer, 25 årg., h. 1, s. 119 f.)

Hösten 1904 inlämnades till Statens historiska museum en samling tillhuggna flintredskap, hvilka hittats på Åby Fyrbondegårds ägor i Ödeshögs socken, Östergötland, ej långt från Vättern. Enligt meddelande af upphittaren, hemmansägaren Edvard Eriksson, funnos sakerna spridda på en areal af omkring 100 kvadratfamnars å en sidlänt åker, omedelbart söder om en ås, Häggstabacken.

Vid den af mig företagna preliminära undersökningen inhämtades, att fyndplatsen uppodlades för omkring 50 år sedan. Tydligen har den dessförinnan utgjorts af en mosse och i ännu äldre tid af en liten sjö. Öfverst fanns ett matjordslager af c:a 25 cm. tjocklek och därunder ett lager af gul, lagrad, plastisk gyttja (?). I matjorden iakttogos rikliga mängder af sötvattenssnäckor, mest tillhörande släktena *Planorbis* och *Limnæa*. Flintorna hade vid plöjning upptäckts på olika djup ned till 25 cm. Prof af jordlagren och snäckorna tillvaratogs.

De insända flintsakerna utgjordes af 3 små yxor af slagen flinta af den typ, som danskarna kalla "skivespaltare" och som anträffats i mängd i de äldre danska affallshögarna ("skaldyngerne") och på boplatser, särskildt i Skåne (jfr ex. fig. 4 i Knut Kjellmark: *Öfversikt af Sveriges stenåldersboplatser*, Ymer 1904, s. 2); vidare ett knifliknande flintredskap af 10,2 cm. längd, bildadt af ett spån, hvars ena eggkant till två tredjedelar tillhuggits, så att ett handtag bildas. Äfven en del af motstående egg

Flintyxan från Ödeshögsfyndet. 1/2.

är tillhuggen, och i den mot slagbulan motsatta änden är genom retuscher bildad en skrapegg. Ytterligare tillkomma 20 flintspån, dels hela, dels afslagna, samt ett par gröfre flintstycken, det ena med skrapkant. Två af flintspånen synas äfven äga skrapkant vid den ena änden. Ett flintborr med trekantig genomskärning erinrar om fig. 29 i S. Müller: *Ordning af Danmarks Oldsager 1*. Till de insända flintorna hörde äfven 2 små stycken, det ena bildadt af en del af eggpartiet till en *slipad* flintyx, det andra tillhugget af ett *slipadt* föremål. Om det sistnämnda är säkert bekant, att det ej funnits jämte de andra flintorna utan närmare gården, och så torde äfven vara fallet med det andra.

De funna flintredskapen äro af typer, tillhörande den äldre nordiska stenålderns sista tid. Platsen, där de hittats, utgjorde sannolikt vid tiden för deras ditkomst en mindre insjö. Intet antyder, att här skulle ha funnits en af människor bebodd holme. Lika litet finner jag det troligt, att dessa på flera ars område spridda flintredskap skulle utgöra delar af depåfynd. Däremot förefaller det mig, som om den af G. Sarauw för Maglemosefyndets tolkning uppställda hypotesen¹ om människor, som lefvat på en kringdrifvande flotte, här skulle vara berättigad. Från en flotte kunde flintredskapen lätt falla ned i vattnet. Inga lerkruksskärfvor eller benföremål ha hittats på platsen. Fyndstället torde vara värdt en närmare undersökning. Om vi undantaga det enstaka och kanske ej fullt säkra fyndet från ancylustiden i trakten af Norsholm, utgöra dessa flintredskap de äldsta spåren af människans uppträdande i Östergötland, och om fyndet kan karakteriseras som ett boplatsfynd, är det säkert det äldsta i de centrala delarna af Sverige.

T. J. Arne.

¹ G. Sarauw: *En Stenaldersboplads i Maglemose ved Mullerup*. — Aarbøger f. nord. Oldkynd. 1903.

Myntfynd från Linköping.

Ett intressant fynd gjordes för en tid sedan i Linköping af några arbetare, som, vid grundgrävning för tillbyggnad å grosshandlaren Axel Karlsons gård N:r 18 S:t Pers kvarter, påträffade ett betydande antal större och mindre silfvermynt. Dessa mynt — 106 st. — alla från 1500-talet och temligen väl bibehållna, hembjödös i laga ordning staten till inlösen och utgjordes till en mindre del — 35 st. — af svenska Vasamynt, men största antalet befans vara utländska, mest tyska, thalrar. Tidigaste året för Sverige är 1536 och senaste 1575. De utländska mynten äro från ungefär samma tid, d. v. s. 1534—78. Fyndet har vid statens historiska museum fått inv.-numret 12524.

Svenska mynt:

Gust. I.
mark 1536, typ som Stjernst. N:r 591, se fig. 1 1 ex.

Fig. 1.

"	1537,	typ som Stjernst. N:r 591, se fig. 1	1	"
"	1540,	" " N:r 593	1	"
"	1545,	" " d:o		"
		men bilden varier.	1	"
"	1549,	d:o d:o d:o	1	"
2 öre	1537,	" " N:r 611	1	"
Abo 1/2 mark	1557,	" " " 704, se fig. 2	1	"

Fig. 2.